

Valtuustoaloite ilmaston muutoksen vaikutusten huomioimisesta liikunnan edistämiseen

Tampereen seutuhallitus hyväksyi 29.1.2010 SeutuLiike -ohjelman ja liikkumisen edistämissuunnitelman toimenpiteiden jalkauttamisen tehtäväksi yhdessä kuntien kanssa. Ohjelmatyön toteutti UKK-instituutti, ja se tukee kaupunkiseudun strategian elinvoimaisuustavoitteita nostamalla esiin hyvinvointia tukevan elinympäristön ja hyvinvoivat kuntalaiset. Arkiliikunnan merkitys erityisenä edistämiskohteena nousee vahvasti esiin, koska sillä on keskeinen vaikutus tavallisten kansansairauksien riskien pienemiselle ja näin ollen myös terveydenhuollon kustannusten vähenemiselle. Liikkumattomuus on mm. keskeinen kuolleisuuteen vaikuttava tekijä.

SeutuLiike -ohjelma on tuottanut paljon tietoa mm. kohderyhmistä ja taloudellisista vaikutuksista suunnittelun ja toimenpiteiden pohjaksi. Tampereen kaupunkiseudun liikkumattomuuden kokonaiskustannukset kahdeksalle kunnalle ovat lähes 310 milj. euroa vuodessa. Tampereen osalta suorat kustannukset ovat 24 milj. euroa ja tuottavuuskustannukset 167 milj. euroa. Yhteensä siis 191 milj. euroa vuodessa.

Toimenpiteet vaativat monien eri toimialojen yhteistyötä, koska liikkumattomuusilmiö ei noudata sektorirajoja. Arkiliikunnan edistäminen vaatii toimenpiteitä liikennejärjestelmien, maankäytön ja rakentamisen, kasvatuksen ja koulutuksen, vapaa-aikapalveluiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon alueilla. Kyseessä ei ole mikään lyhytaikainen projekti, vaan liikkumattomuuteen vaikuttaminen edellyttää jatkuvaa sitoutumista.

Peruskoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden liikkumista edistävinä keinoina nousivat esiin organisaatiotason keinot ja fyysiseen ympäristöön vaikuttaminen. Tiedossa on myös tärkeimmät vaikuttamiskohteet muidenkin ikäryhmien osalta. Niitä ovat edellisten lisäksi tiedon jakaminen ja esteetön ympäristö.

Me elämme ilmastonmuutoksessa. Liikkumistapoihin vaikuttamisella on myös suora yhteys päästötavoitteiden saavuttamiselle. Liikuntapaikkarakentamisessa pitää nyt katsoa tarkemmin tulevaisuuteen. On selvitettävä, mitkä ovat ne tulevaisuuden lajit, jotka parhaiten edistävät kaikkien ikäryhmien liikkumista. Leikkipuistojen ja muiden ulkoilupaikkojen rakentamisessa esim. sateiden ja tuulien lisääntyminen pitää ottaa huomioon. Huollon pitää toimia säätilan eikä kalenterin mukaan. Uusille innovaatioille, kuten esimerkiksi Adventure playgrounds -leikkipuistoille, aikuistenkin koolle sopiville katoksille ja erilaisille virikkeellisille rakennelmille on tilausta.

Päiväkotien ja koulujen pihojen suunnittelu on erityisen tärkeää lapsien ja nuorten arkiliikunnan ja heidän liikuntatottumustensa kehittymisen kannalta. Sääolosuhteista riippumattomat liikuntapaikat, kuten uimahallit ja liikuntahallit, on sijoitettava tasapuolisesti eri puolille kaupunkia.

Esitämme valtuustoaloitteessamme, että liikkumattomuuden vähentäminen otetaan mukaan suunnitteluun läpäisyperiaatteen mukaisesti kaikilla sektoreilla ja yhteistyölle luodaan toimiva malli. Kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan ilmastonmuutoksen vaikutukset arkiliikkuiseemme ja eri liikuntalajien mahdollisuuksien uudelleenarvioinnille.

Tampereella 16.3.2020

Tampereen SDP:n valtuustoryhmä

Petteri Salonen